

Взаємодія елементів соціально-економічного розвитку території

К. О. КОЖОКІНА, Н. М. СІРЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

Одним з основних аспектів оцінки рівня соціально-економічного розвитку регіону є рівень розвитку інфраструктури населених пунктів, що входять у конкретний регіон. Від алгоритму розвитку інфраструктури міст значною мірою залежить рівень обслуговування населення, оптимальне вирішення забудови промислових зон, інженерного устаткування, транспорту, а також підвищення ефективності витрат у міське господарство і будівництво.

Розширення виробничої інфраструктури міст виконує важливі соціально-економічні функції: сприяє розвитку соціальної інфраструктури, зменшенню міграції населення. Під соціальною інфраструктурою розуміють розвиток галузей, що забезпечують нормальні умови життєдіяльності людини.

Інфраструктура є похідною величиною від рівня економічного розвитку країни в цілому і водночас, у свою чергу, впливає на її розвиток і темпи урбанізації. Так, діяльність підприємств міського господарства забезпечує умови для нормальної роботи промислових підприємств. Упорядковане житло, міський транспорт, що чітко працює та ін., - усе це побічно впливає на продуктивність праці робітників підприємств.

Функціональне призначення соціальної інфраструктури в економіці міста можна представити сукупністю таких функцій:

- виробничо-обслуговуюча, що дозволяє створювати необхідні умови відтворення робочої сили;
- демографічна, що позитивно впливає на демографічну ситуацію за допомогою зберігання і поліпшення здоров'я й умов проживання, удосконалення структури зайнятості населення;
- рекреаційна, що дозволяє за сукупністю взаємозалежних і взаємообумовлених процесів і явищ забезпечувати загальні умови для

відновлення здоров'я, працездатності і культурної діяльності населення даної території. Процеси формування нових рекреаційних територій, перетворення сьогоднішніх рекреаційних зон, зміни попиту на ті або інші види і місця відпочинку пред'являють нові вимоги до територіальної організації міст, висувають на перший план екологічні функції території.

Соціальну інфраструктуру відповідно до функціонального призначення її об'єктів можна диференціювати на поточну інфраструктуру міста й інфраструктуру розвитку.

Міське господарство являє собою комплекс розташованих на території міста (поселення) підприємств, організацій і установ, що обслуговують матеріально-технічні і культурні потреби населення, яке мешкає в ньому. Воно включає: житлово-комунальне господарство і підприємства побутового обслуговування населення, будівельну промисловість і підприємства по виробництву місцевих будівельних матеріалів, систему організацій міської торгівлі, громадського харчування, охорони здоров'я, освіти та ін.

Підприємства, що входять до складу міського господарства, виконують одне загальне завдання - обслуговувати потреби населення, створювати умови для задоволення соціальних, культурних і духовних потреб населення, того міста, на території якого вони розташовані. До основних напрямків впливу рівня розвитку інфраструктури міського господарства на рівень життя населення можна також віднести підтримку високого рівня здоров'я, працездатності, мобільності і комунікабельності; підвищення комфортності проживання і збільшення вільного часу. Це, у поєднанні зі специфічними особливостями міського господарства - його локальністю, суміщенням процесів виробництва і споживання, переважно нематеріальною формою продукту праці, визначає необхідність індивідуального підходу до розгляду та розвинення кожної галузі міського господарства.